

bulky bez námitek vypláceny, k čemuž i poznamenati jest, že byl to sám žalobce, jenž výplatní listiny sestavoval. Výhrada přiznání dalších požitků, než které jsou v tabulce vyznačeny, ve smlouvě obsažena není. Okolnost, že žalobce, jak tvrdí, o nouzové výpomoci přiznané státním zaměstnancům ani při smlouvě ani později až do roku 1923 nevěděl, nemá významu, protože žalobce sám ani netvrdí, že jeho nevědomosti bylo druhou stranou využito. Žalobcův nárok na nouzovou výpomoc ve smlouvě ze dne 20. prosince 1920 opodstatnění tedy nemá a ježto nebylo tvrzeno, že by mu z jiného důvodu příslušel, není nárok ten po právu. Má-li se věc takto, netřeba se zabývatí otázkou, zda zákon ze dne 25. listopadu 1920, čís. 625 sb. z. a n. jest doplňkem zákona ze dne 7. října 1919, čís. 541 sb. z. a n. pokud se týče, zda správným jest názor odvolacího soudu, že zákon čís. 625/20 nedoplňuje zákon čís. 541/19, nýbrž jest zákonem nesouvisejícím s tímto zákonem a že proto žalobci nárok na nouzovou výpomoc nepřisluší, aniž třeba obíratí se otázkou, zda se žalobce svého nároku, jak uznaly nižší soudy, vzdal tím, že jej za služby do roku 1923 neuplatňoval a bez výhrady pak novou smlouvu služební se žalovaným pokud se týče jeho zástupkyní Štefaníí W-ovou ujednal.

Čís. 5718.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Cizoložstvím provinilému manželi, jehož manželství bylo rozvedeno k žalobě uražené manželky z jeho výhradné viny, nemůže býti povolena rozluka podle §u 17 rozl. zák.

(Rozh. ze dne 2. února 1926, R II 21/26.)

Ve sporu o rozvod manželství zahájeném žalobou manžela bylo manželství stran rozvedeno na návrh manželky z viny manželovy pro cizoložství pravoplatným rozsudkem ze dne 8. ledna 1921. Na základě tohoto již provedeného sporu o rozvod žádal manžel o rozluku manželství. Soud první stolice žádost zamítl, rekursní soud rozluku povolil. Důvody: Výklad § 17 zák. ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. v tom smyslu, že jen nevinný manžel má právo žádati o rozluku manželství na základě provedeného již sporu o rozvod, je právně mylným a odporuje zákonu. § 17 zákona výslovně praví, že každý manžel může žádati za rozluku manželství na podkladě provedeného již sporu o rozvod, byl-li rozvod pravoplatně rozveden z některého důvodu § 13 zákona. Vyšetří-li se, že by skutečnosti ve sporu na jevo vyšlé byly již tehdy odůvodňovaly výrok o rozluce, kdyby oň bylo žalováno, vysloví soud rozluku manželství usnesením a převezme do něho výrok o vině z rozsudku vydaného ve sporu o rozvod manželství. Všechny úvahy prvního soudu sebrané pro jeho výklad, jsou mylné, a nelze znění § 17 zákona označovati za nezdařené a zásadu jeho jako výsměch mravnosti nebo nesmysl. Podle § 13 zákona je možno každé manželství rozloučiti z důvodů tam uvedených. Je-li manželství rozvedeno z některého z těchto

důvodů, povoluje se v důsledku toho každému manželu žádati za rozluky, neboť, kdyby jen manželu nevinnému bylo dáno oprávnění k tomu, byl by druhý manžel vydán jeho libovůli, zdá chce žádati o rozluky manželství, čili nic. Je-li manžel i ze své viny nucen se vzdáti spolužití s manželkou, je podle zásad zákona oprávněn žádati o rozluky manželství, jsou-li zde předpoklady zákona. Znění §u 17 zákona je tak jasné, že není třeba dalších výkladů. S tím souhlasí také judikatura (rozhodnutí nejvyššího soudu čís. sb. 3459).

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Vytýkajíc napadenému usnesení nesprávné posouzení právní, ale uznávajíc, že doslov předpisu §u 17 rozlukového zákona, podle kterého každý manžel může žádati za rozluky manželství na podkladě provedeného již sporu o rozvod, zdál by se nasvědčovati, že tak může učiniti každý manžel, míní stěžovatelka, že hlavním předpokladem povolení rozluky podle onoho předpisu jest, by skutečnosti, ve sporu o rozvod na jevo vyšlé byly již tehdy odůvodnily výrok o rozluce, kdyby oň bylo bývalo žalováno, že tedy v tomto případě, v němž manželství stran rozvedeno bylo z výhradné viny manželovy pro jeho dokázané cizoložství, provinilý manžel nemůže se domáhati rozluky, jelikož by ani pro své vlastní cizoložství nemohl žalovati o rozluky. Stěžovatelce sluší dáti za pravdu. Práví-li zákon (§ 17), že každý manžel může žádati za rozluky manželství na podkladě provedeného již sporu o rozvod, vyslovuje tím jedině, že k takové žádosti jest oprávněn každý manžel, že však o oprávněnosti žádosti musí býti konáno šetření, při kterém jest se soudu řídití zásadami nesporného řízení, a teprve na základě konaných šetření, »dojde-li soud ku přesvědčení, že by skutečnosti ve sporu o rozvod na jevo vyšlé, byly už tehdy odůvodnily výrok o rozluce, kdyby oň bylo bývalo žalováno, vysloví rozluky manželství.« Z toho vyplývá, že, kdyby rozluky měla býti povolena na žádost každého manžela, nebylo by zapotřebí vůbec nějakého šetření, poněvadž by k takovému rozhodování o rozluce, podle §u 17 zákona postačilo pouhé přečtení rozvodového rozsudku. Nejvyšší soud, jenž se touto otázkou znovu obíral a odklonil se od svého dřívějšího hlediska, poukázal ve svém rozhodnutí ze dne 23. července 1925, č. j. R I 610/25 čís. sb. 5189, že si nelze mysliti právní řád, který by schvaloval a dovoloval zřejmou nemorálnost, nebo něco, co se výslovně příčí dobrým mravům, a že i platný právní řád zakazuje jakékoliv počínání tohoto druhu. Nelze ovšem říci, že by se »dobré mravy« teprve třetí novelou (§§ 879 a 1295 obč. zák.) staly součástí právního řádu, uváží-li se, že již před ní bylo lze vystačiti poukazem ku »veřejnému řádu« v §u 26 obč. zák. uvedenému, ale přece sluší uvésti zprávu komise strana 258, kterou byly »dobré mravy« v řečených předpisech uvedeny v život, že totiž předpisy o dobrých mravech »mají vyhověti potřebě, podle vzoru německého všeobecného zákoníka občanského, aby v zákoně vyhlášena byla výslovně harmonie mezi právem a morálkou.« Předpisy §§ 1305 a 1295 druhý odstavec obč. zák. zakázán je výkon

práva přičítící se dobrým mravům. Právní řád zapíral by sama sebe, kdyby jednal jinak v této otázce. Špatným mravem by bylo, kdyby manžel, jenž způsobil svým cizoložstvím, že manželství bylo z jeho výhradné viny rozvedeno od stolu a lože, a jenž by tohoto vlastního cizoložství jako rozlukového důvodu podle §u 13 písm. a) nemohl využítí ku dosažení rozluky v rozepři, měl oklikou podle §u 17 docílití rozluky, cestou sporu nedosažitelné. Proto cizoložstvím provinilému manželu, jehož manželství rozvedeno bylo k žalobě uražené manželky z jeho výhradné viny, rozluka podle §u 17 zákona povolena býti neměla.

Čís. 5719.

Manžel není povinen platiti manželce výživné, bylo-li manželství rozloučeno bez jeho viny.

(Rozh. ze dne 3. února 1926, Rv I 1470/25.)

Manželství stran bylo rozloučeno a vysloveno, že ani ta ani ona strana nemá viny na rozluce. Žalobě manželky proti manželi o placení výživného oba nižší soudy vyhověly.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Z předpisu §u 1266 obč. zák. nelze vyvoditi povinnost manžela, jehož manželství bylo rozloučeno bez jeho viny, by platil své bývalé manželce výživné, neboť pro tento manželčin nárok není zákonného důvodu, když pravoplatně jest rozhodnuto, že manžel na rozluce manželství viny nemá a tudíž není povinen dáti manželce zadostučinění. Tento názor výslovně a zevrubně odůvodněn byl již v rozhodnutích tohoto soudu, uveřejněných pod číslem 1705 a 3861 sb. n. s. a soud dovolací neshledává důvodu, by v tomto případě upustil od stanoviska těchto rozhodnutí, poukazuje na důvody v nich uvedené, které i pro tento případ shledává přílehlavými a jejichž správnost nebyla ani vyvrácena ani otřesena důvody napadeného rozsudku. Rozlukou manželství ruší se svazek manželský a tím zanikají také všechny povinnosti manželů z manželství. Názor odvolacího soudu, že rozlukou neruší se mezi manželi všechny vztahy, není správným. Okolnost, že z rozloučeného manželství narodilo se a dosud žije dítě, na tom ničeho nemění, neboť rozlukou manželství nejsou nijak dotčena práva tohoto dítěte. Z ustanovení §u 102 obč. zák. a §u 1264 obč. zák. nelze obdobou nic dovoditi pro právní stanovisko žalobkyně, že jí, když na rozluce viny nemá, proti jejímu bývalému manželi přísluší nárok na výživu, neboť na oněch předpisech založené nároky manželčiny předpokládají vinu na straně manželově, které zde není, když manželství stran pravoplatně bez viny žalovaného bylo rozloučeno. Skutečnost, že až do vydání zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., rozluka manželství jen z viny jednoho manžela, nehledě k případu povolení rozluky k žádosti obou manželů pro nepřeko-